

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/173/2019
Identifikačné číslo spisu:	1114228568
Dátum vydania rozhodnutia:	29.06.2020
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:1114228568.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu H. P., s evidovaným trvalým pobytom v T. - H., zastúpeného splnomocnenkyňou Miškolci Legal, advokátska kancelária, s. r. o. so sídlom v Bratislave, Tajovského 37, proti žalovanému E. D. A., trvale bytom v T., R. 4, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 25C/189/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 19. decembra 2018 sp. zn. 15Co/158/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa žalobou došlou Okresnému súdu Bratislava I (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) 15. októbra 2014 domáhal uloženia žalovanému povinnosti zaplatiť mu náhradu škody na majetku v sume 2 000 € a titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 6 000 €. Žalobu odôvodnil tým, že ho žalovaný 13. mája 2008 vystaľhoval násilím z bytu č. X nachádzajúceho sa v Bratislave na R.. X, ktorý užíval na základe nájomnej zmluvy a jeho veci z bytu vypratával. Uviedol, že on (žalobca) ako nájomca a žalovaný ako prenajímateľ uzavreli 16. novembra 2005 nájomnú zmluvu, predmetom ktorej bola časť uvedeného bytu č. X. Žalovaný mu z uzamknutej izby bytu odcudzil predmetnú nájomnú zmluvu a doklady, ktoré potvrdzovali príjem nájomného a 13. mája 2008 ho násilne vystaľhoval ako neplatiča nájomného z predmetného bytu aj napriek tomu, že mu nájomné uhrádzal. Okresný súd Bratislava I vydal predbežné opatrenie č. k. 14C/85/08-30, ktorým uložil žalovanému povinnosť strpieť nájom predmetného bytu a povinnosť zdržať sa vypratania jeho vecí do 31. augusta 2008. Ďalej uvádzal, že násilným vystaľhovaním, vypratáním jeho vecí a podaním trestného oznámenia na jeho osobu došlo k závažnému zásahu do jeho majetkových a osobnostných práv a vzniku škody na jeho majetku, ako aj ujmy na jeho právach vyjadrenej peňažným ekvivalentom. Okrem vyčíslených nákladov vynaložených za ubytovanie, náhrady nákladov za prevoz a uskladnenie vecí vypratáných z bytu, si uplatnil voči žalovanému nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, pretože zaplatil nájomné za máj a vystaľhovaný bol 13. mája 2008. Po prevoze a kontrole vypratáných vecí z bytu zistil chýbajúce veci (konkrétne uvádzané v predošlých rozsudkoch) a škodu vyčísľil na 2 000 €. Zároveň uviedol, že mu vznikla značná morálna ujma znížením

jeho dôveryhodnosti, ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, morálky a dobrej povesti pred susedmi v dome, priateľmi, známymi, verejnosťou a štátnymi orgánmi, keď bolo závažným spôsobom zasiahnuté do jeho práva na nedotknuteľnosť obydľia, práva na súkromie, práva vlastníť a užívať majetok a nakladať s ním, do práva uschovávať v súkromí písomnosti dôvernej povahy, do nedotknuteľnosti osobnej korešpondencie a dôverných osobných záznamov a údajov.

2. Súd prvej inštancie rozsudkom z 5. decembra 2016 č. k. 25C/189/2014-110 žalobu zamietol a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnej výške. Po právnej stránke súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil ustanoveniami § 11, § 13 ods. 1 a 2, § 100 ods. 1 a 2, § 101, § 106 ods. 1 a 2, § 107 ods. 1 a 2, § 420 ods. 1, § 442 ods. 1 a § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „O. z.“). Vecne konštatoval, že žalobu zamietol prioritne z dôvodu vznesenej kvalifikovanej námietky premlčania žalovaným a aj z dôvodu nepreukázania vzniku majetkovej či nemajetkovej ujmy. Žalobca v konaní nepreukázal vznik ním tvrdenej škody ani bezdôvodného obohatenia, pričom vznik žalobou uplatnených nárokov žalovaný v rámci svojej procesnej obrany sporoval. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z. z., dnes už i v znení zákonov č. 87/2017 Z. z. a č. 350/2018 Z. z., ďalej tiež len „C. s. p.“).

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) rozsudkom z 19. decembra 2018 sp. zn. 15Co/158/2017 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny (§ 387 C. s. p.) s tým, že sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, a preto sa obmedzil len na konštatovanie správnosti jeho dôvodov. Žalovanému priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Dodal, že nebolo možné stotožniť sa s odvolacou námietkou žalobcu, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby, ktorú si odvodzoval od doručenia, resp. právoplatnosti rozhodnutia v trestnom konaní, t. j. dňom 7. mája 2014, pretože v prípade prebiehajúceho trestného konania sa poškodený nedozvie o okolnostiach rozhodných pre plynutie premlčacej doby až právoplatnosťou trestného rozsudku, ale okamihom, keď sa tieto okolnosti skutočne dozvie. Odvolací súd sa stotožnil so správnym právnym záverom súdu prvej inštancie uvedeným v napadnutom rozsudku, že nároky žalobcu sú premlčané, pretože v danej veci bolo jednoznačne preukázané, že už 13. mája 2008 došlo k vystaňovaniu žalobcu z bytu žalovaným, pri ktorom bol sám žalobca prítomný, z dôvodu ktorého už v tento deň mal žalobca vedomosť o vzniku škody a kto ju spôsobil. Rovnako správne prvoinštančný súd posúdil aj premlčanie nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré žiadal vydať od žalovaného titulom zaplateného nájomného za užívanie bytu od 13. mája 2008 do 31. mája 2008, keďže ho zaplatil za celý mesiac máj 2008, ale izbu v predmetnom byte neužíval za uvedené obdobie.

4. Stotožniť sa s názorom súdu prvej inštancie bolo podľa odvolacieho súdu namieste aj u premlčania nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú si uplatnil v sume 6 000 €, nakoľko ide o právo majetkovej hodnoty, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe. Aj tu sa žalobca už 13. mája 2008 dozvedel, že žalovaný zasiahol neoprávnene do jeho osobnostných práv tým, že ho napriek platne uzavretej nájomnej zmluve vystaňoval z predmetného bytu a podal na neho trestné oznámenie (s týmto dátumom sa žalobca stotožnil vo svojom odvolaní), preto subjektívna premlčacia doba mu začala plynúť (tak ako správne konštatoval súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku) od 14. mája 2008, uplynula 13. mája 2011 a žalobca podal žalobu na súd až v októbri 2014. Odvolací súd k argumentácii žalobcu v odvolaní, že súd prvej inštancie mal pri vznesení námietky premlčania zo strany žalovaného skúmať, či nie je v rozpore s dobrými mravmi, uviedol, že neprihliadnutie na vznesenú námietku premlčania, prípadne odopretie tohto práva, hoci aj pre rozpor s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 O. z.), je v rozpore s ustanovením § 100 ods. 1 O. z., z ktorého jednoznačne vyplýva, že súd musí prihliadnuť na námietku premlčania vznesenú osobou, proti ktorej sa právo v konaní vymáha. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky), a zároveň zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Inštitút premlčania takto zabraňuje dlhodobému trvaniu práv a im zodpovedajúcich povinností. Dôvodné vznesenie námietky premlčania v

občianskom súdnom konaní má totiž za následok, že súd nemôže oprávnenej osobe právo (nárok) priznať. Rovnako aj zásada hospodárnosti konania musí viesť konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil vznesenú námietku premlčania vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov. Rozhodnutie o náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd odôvodnil ust. § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C. s. p.

5. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. V dovolaní vytýkal obom nižším súdom, že vo svojej rozhodovacej činnosti opomenuli podstatné skutočnosti, ktoré viedli k nesprávnemu právnomu záveru o premlčaní nároku žalobcu a v dôsledku toho vec nesprávne právne posúdili. Dovolateľ trvá na tom, že uplatnená námietka premlčania v predmetnom prípade je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 O. z. Podľa neho by námietka premlčania mala byť súdom posúdená ako neprípustná a v rozpore s dobrými mravmi a to najmä s ohľadom na protiprávne konanie samotného žalovaného. Navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. Žalovaný dovolací návrh nepodal.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana, v ktorej neprospech boli vydané obe napádané rozhodnutia (§ 424 C. s. p.), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C. s. p. v spojení s príslušnými ustanoveniami zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie rozhodnutia dovolacieho súdu (§ 451 ods. 3 veta prvá C. s. p.) je uvedené v nasledovných bodoch.

8. V zmysle § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.

9. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (1 Cdo 126/2017, 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 235/2016, 4 Cdo 89/2017, 7 Cdo 20/2017, 8 Cdo 211/2016).

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

11. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania z § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

12. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (nie skutkovú) hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej povahy, ktorú odvolací súd riešil a na jej riešení založil svoje rozhodnutie. Otázka

relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania.

13. V danom prípade žalobca, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, v dovolaní podrobil kritike skutkové a právne závery súdov, avšak nijakým spôsobom nenaformuloval právnu otázku. Dovolací súd konštatuje, že žalobcom podané dovolanie bez konkretizácie právnej otázky predstavuje iba polemiku a jednoduché spochybňovanie správnosti právneho posúdenia veci ako odvolacím súdom, tak aj súdom prvej inštancie, a javí sa z toho dôvodu len ako vyjadrenie nesúhlasného právneho názoru strany, ktorá bola v konaní neúspešná.

14. S ohľadom na zistené skutočnosti dovolací súd konštatuje, že dovolanie nespĺňa požadované kvalifikačné kritéria, aby bolo spôsobilé založiť prípustnosť dovolania a umožniť dovolaciemu súdu meritórny dovolací prieskum napádaného rozsudku odvolacieho súdu.

15. V danom prípade bolo teda dovolanie žalobcu vadné v tom, čo bolo pre posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. podstatné (vo vymedzení právnej otázky, ktorá ešte nebola dovolacím súdom riešená); nejde tu však o vadu, ktorú by sa mal súd pokúšať odstraňovať.

16. Pre úplnosť k argumentácii z dovolania možno ešte uviesť, že prípadné skúmanie súladu (resp. rozporu) námietky premlčania s dobrými mravmi zo strany súdu nie je síce ničím vylúčené, posudzovanie takejto otázky je však prísne závislé na okolnostiach konkrétneho prípadu a ustálená rozhodovacia prax súdov (vrátane súdu dovolacieho) na konštatovanie prípadného rozporu vyžaduje také počínanie žalovaného, ktorého priamym dôsledkom je omyl (zavedenie) žalobcu vo vzťahu k plynutiu premlčacej doby, pričom za postačujúce nemožno považovať prípadné samotné protiprávne konanie, zakladajúce nárok ako taký (v tejto súv. por. najmä uznesenie najvyššieho súdu z 13. decembra 2018 sp. zn. 3 Cdo 3/2018, uverejnené i v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 25/2019). Dovolanie by tak ani v prípade riadneho vymedzenia dovolacej otázky práve naznačeným spôsobom (ku ktorému neprišlo) prípustné byť nemohlo preto, že nie je pravdou, že dovolací súd príslušnú otázku ešte neriešil.

17. Z už uvedených dôvodov preto najvyšší súd odmietol dovolanie žalobcu podľa ustanovenia § 447 písm. f/ C. s. p.

18. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.